

Kde končí umenie a kde začína Stanica

Železničná zastávka Žilina-Záriečie. Popri čakárni a mieste predaja lístkov tu občianske združenie vytvorilo inšpiratívny priestor na mnohé umelecké a komunitné aktivity. Ako vytvárať značku takejto neziskovky a ako tento priestor naopak môžu využiť iné značky, o tom sa rozprávame s Marekom Adamovom z občianskeho združenia Truc sphérique.

Ivan Ježík, Voices

Stratégia: Ako vysvetlíte niekomu, kto vás nepozná, čo Stanica vlastne je?

Marek Adamov: Stanica je nezávislé kultúrne centrum, spája v sebe priestor pre súčasné umenie, vzdelávanie, komunitné aktivity. Zároveň sme i malým think-tankom v kultúre i kolektívom aktivistom. Je to malá organizácia, ale vďaka flexibilita a zaničeniu sme namočení v mnohých projektoch. Najviditeľnejší je program koncertov, výstav, divadelných a tanečných predstavení, prezentácií a workshopov.

Stratégia: Čím sa vám darí oslovit ľudí, aby sa prišli pozrieť na súčasné umenie?

Marek Adamov: Divákov môže byť vždy viac. Experimentálne, alternatívne, súčasné, iné umenie, alebo ako ho nazveme, nenúti ľudí ku konzumácii podobne ako mainstreamový pop. Nie sú okolo neho veľké škandály ani chytľavé refrény. Napriek tomu veríme, že to má zmysel a najužšia skupina divákov okolo Stanice to vie tiež. Snažíme sa však, aby Stanica bola príjemne vyzývavým miestom, kam prídu aj bežní ľudia, hoci nie sú v súčasnom umení špecialisti. Navyše mnohé projekty idú opačným smerom – zo Stanice k ľuďom vonku. Takže sa občas môžete dostať do centra diania aj bez toho, že by ste na Stanicu prišli.

Stratégia: Ujal sa váš nápad zaviesť programové značky?

Marek Adamov: Značkami ako Stanica_LAB, _CLASS, _CLUB, _KID, _CAMP... sa snažíme dať ruku divákovi, najmä podľa relatívnej náročnosti na jazyk, ktorý tá-ktorá akcia používa. Najviac experimentujúce sú akcie označené _LAB. Častokrát sú to mladí umelci alebo projekty, ktorých výsledok je neistý. Hoci je na Stanici všetko bez záruky a nehľadáme divákov, ktorí prichádzajú na istotu a chcú vopred vedieť, s akým pocitom odídu - značky pomáhajú

častočne predvídať, či sa divák bude baviť, či sa zúčastní niečoho prestížneho, alebo či môže zobrať svoje deti.

Stratégia: Vo februári premietate významné poľské animované filmy, koncertujú u vás Bukake, na marec chystáte výstavu talianskeho výtvarníka Cristiana Bertiho. Ako vyberáte projekty, ktoré idete realizovať?

Marek Adamov: Kombinácia výziev a priateľstiev, networkingu a výmen skúseností a nových objavov, ponúkaných tipov a ojedinelých projektov. Bukake (Buntaj-Tatár-Gašpar) odohrá malé turné po Slovensku po spriatelnených priestoroch a kluboch, výber z najlepších poľských animovaných filmov organizujeme v spolupráci s Poľským inštitútom v Bratislave, Cristiana Bertiho sme pozvali na trojtýždňový pobyt s cieľom realizovať pre výstavu na Stanici nové dielo, ktoré ešte nebolo vystavené. Všetko vzniká v komunikácii a spolupráci, v rámci Stanice medzi dramaturgami, i navonok. Ešte predtým ale musí mať každá organizácia, inštitúcia, a najmä v kultúre, jasné poslanie, ktoré jej okrem vízie dáva aj mantinely...inak sa stane obyčajným klubom, kde sa hrá všetko a ktorý si môže hocikto prenajať. Tak to u nás, chvalobohu, nejde.

Stratégia: Je silná značka neziskovej organizácie dôležitá pre rozvoj spolupráce s firmami?

Marek Adamov: Žijeme vo svete značiek. Aj Stanica je značka, ale najmä je Stanicou, nič viac a nič menej, nie je to marketingový produkt - ale označenie miesta a meno neziskovej organizácie, ktorá tvorí, verím, pre ľudí svet plnším. U divákov, návštevníkov, klientov v kultúre a súčasnom umení, a najmä u kritickej verejnosti, sa značka buduje ťažko. Stačí chybný krok a sme opäť na začiatku, ak nie horšie. Navyše je ťažké budovať značku v prostredí, kde je kultúra na chvoste záujmu, aj z pohľadu financovania. Vďaka mojim schopným a naozaj tvorivým kolegom, ktorí posledných 5-10 rokov nespali, nejedli, nechodi-

Foto: Ľubo Bechňý

Marek Adamov

li domov a neoddychovali, sa nám to darí a viem, že už neumrieme.

Stratégia: Čo iné sa ti ešte v spolupráci s firmami osvedčilo?

Marek Adamov: Máme sa stále toľko učiť, hoci máme skúsenosti z obdobia, keď všetci hovorili, že kultúru sponzori nezachránia. Nám sa podarilo viac než polovicu z desaťmilionovej rekonštrukcie Stanice získať od súkromných sponzorov. Veľkých ako Bramac, Velux, Isover, Stredoslovenská energetika, ...a dnes už aj Kofola, Černá hora a Slovaft. Prispeli nám ale najmä mnohé menšie lokálne firmy, ktoré si niekedy siahli hlboko do vrečka, aby nám mohli pomôcť. Myslím, že najdôležitejšia pri sponzoringu je dôvera a spolupráca, vzájomná chuť a ochota urobiť spolu niečo, čo prinesie okrem dobrého mena úžitok ľuďom. A odvaha. Keď ľudia z firmami vidia to nadšenie a vieru v očiach, nemôžu povedať, že sa ich to netýka. ●

Ďakujeme za rozhovor.

? Ako hodnotíte projekt Stanica?

Silvia Czuczorová, riaditeľka, Stredoeurópska nadácia

Aktivity Stanice spĺňajú to, čo považujeme v oblasti umenia a kultúry za dôležité: sú výsledkom medzikultúrnej spolupráce, prinášajú nové kreatívne prístupy, ale zároveň reflektujú svet, v ktorom žijeme a snažia sa o jeho zlepšenie. Som rada, že v roku 2007 sme sa vďaka spolupráci so spoločnosťou Slovaft mohli stať partnerom Stanice a prispieť k jej činnosti.

Pavol Chalupka, brand manažér značky, Kofola

Z ľudí a udalostí okolo kultúrneho centra Stanica cítime hodnoty, ktoré sú blízke značke Kofola. Navyše, stanica sa nachádza neďaleko Rajcekej Lesnej, kde má sídlo aj naša spoločnosť. Ich činnosť podporujeme a tešíme sa na ďalšiu spoluprácu. Keďže podobných projektov nie je veľa, držíme tomuto palce a veríme, že sa mu bude naďalej daríť.

Radovan Škuba, oblastný manažér Žilina, Bramac

Iniciatíva občianskeho združenia Truck sphérique ma pred pár rokmi naozaj potešila, lebo strecha stanice rekonštrukciu ozaj potrebovala. Dohodli sme sa, že škridlu dodáme ako sponzorský dar s tým, že využijeme dlhodobú možnosť reklamy priamo v priestoroch stanice a strecha bude slúžiť pre nás ako referenčný objekt. Dnešná podoba objektu potvrdzuje, že zámer bol serióznym a tímu ľudí okolo Mareka sa podarilo vybudovať nekonvenčný stánok pre kultúru. Stanici u nás v Bramacu držíme palce a prajeme veľa pekných predstavení a spokojných divákov.